

ŽUPANIJSKO NATJECANJE IZ GEOGRAFIJE 2023. GODINE

Razred ili kategorija natjecanja: 2. razred

Zaporka

--	--	--	--	--

Broj postignutih bodova____/ 50

Potpis članova Županijskoga povjerenstva

1. _____

2. _____

Potpis članova Županijskoga povjerenstva koji su vrednovali odgovore:

_____

Mjesto i nadnevak: _____

Pečat škole

Zadatke rješavaj prema uputi ispred svake skupine zadataka.

Za rješavanje zadataka predviđeno je 75 minuta.

Odgovori se upisuju kemijskom olovkom plavom tintom koja se ne briše. Ako se upotrebljava obična olovka ili kemijska crvene ili koje druge boje tinte (osim plave), učenik će se diskvalificirati. Pri rješavanju ispita treba primijeniti jezičnu normu hrvatskoga standardnog jezika, posebice treba poštovati pravopisna pravila o pisanju velikoga i maloga početnog slova geografskih imena. Za pisanje geografskih imena u ispitima i praktičnim radovima primjenjuju se rješenja iz *Hrvatskoga pravopisa* Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje (2013.).

Odgovori učenika moraju biti čitljivo napisani pisanim slovima, jedino je u zadatcima u kojima je odgovor jedno slovo dopuštena uporaba čitljivo napisanoga velikog tiskanog slova.

Tijekom pisanja ispita ne smije se koristiti ničim osim navedenim priborom za pisanje. Ova odredba podrazumijeva da natjecatelj ne smiju kod sebe (na sebi, ispod sebe, u svojoj odjeći i slično) imati predmete koji nabilo koji način mogu dovesti u sumnju pravilnu provedbu natjecanja. Učenici se ne smiju služiti atlasom, zidnom kartom ni računalom. Kartografski i grafički prilozi nužni za rješavanje zadataka sastavni su dio ispita.

Tijekom pisanja ispita natjecatelj se može koristiti papirom formata A4 koji mu dodjeljuje Županijsko povjerenstvo i ovjerenim pečatom škole. Nakon završetka pisanja taj se papir predaje Županijskomu povjerenstvu i čuva s drugom dokumentacijom natjecatelja.

Potpuno pravilno riješeni zadatci prema uputi za rješavanje vrednuju se jednim, dvama ili trima bodovima. Netočno se riješeni zadatci, naknadno ispravljeni odgovori, odgovori napisani u zagradama i bilo koje kombinacije točnoga i netočnoga odgovora ne vrednuju.

Nakon isteka vremena za rješavanje zadataka ispit preuzima Županijsko povjerenstvo.

POZORNO PROMOTRI PRILOŽENU TABLICU.

1. Poveži nazive kriterija za imenovanje gradskih naselja s pripadajućim primjerima upisujući odgovarajući broj primjera na svaku crtu ispred kriterija. Jedan se primjer ne može povezati.

_____ ekonomski kriterij _____ morfološki kriterij _____ pravno-administrativni kriterij	1 Surinam – distrikti Paramaribo i Wanica	2 Meksiko – lokaliteti s 2500 i više stanovnika
	3 Nikaragva – lokaliteti s 1500 i više stanovnika s urbanim obilježjima kao što su ulice, vodovodni i odvodni sustavi, električna rasvjeta	4 Zambija – lokaliteti s 5000 ili više stanovnika, a većina stanovništva ovisi o nepoljoprivrednim djelatnostima

POZORNO PROMOTRI FOTOGRAFIJU I RIJEŠI PRVIH PET ZADATAKA.

2. Prema funkcionalno-prostornoj strukturi grada izgrađeni dio grada označen brojem 2 nazivamo _____.

3. Brojem 1 označena je _____ gradska zona, a brojem 3 _____ gradska zona.

4. Prema podjeli gradova na kulturno-genetske tipove ovaj grad pripada _____ tipu grada.

5. U sljedećoj rečenici podebljani su i odvojeni kosim crtama odabrani pojmovi. Među tim pojmovima zaokruži onaj koji je točan.

Grad na fotografiji ubrajamo u **heterogene** / **homogene** / **radijalne** gradove.

POZORNO PROMOTRI PRILOŽENU KARTU I RIJEŠI SLJEDEĆIH PET ZADATAKA.

1

6. Kosim crtama u cijelosti ispuni na karti države članice USMCA.

1

7. USMCA ima iste članice kao bivša integracija čija je pokrata _____.

1

8. Ekvivalent je USMCA-i u Europi prema tipu sporazuma za države Jugoistočne i Istočne Europe koje nisu dio Europske unije _____ (upiši pokratu ili puno ime).

1

9. Koja od navedenih međunarodnih integracija i organizacija ima članice na više od jednog kontinenta. (zaokruži točan odgovor)

USMCA   MERCOSUR   OPEC   CEFTA

1

10. Na priloženoj karti zaokruži znak **X** koji označava središte međunarodne organizacije, osnovane 1945. godine u San Franciscu, koja se brine o održavanju mira i sigurnosti u svijetu.

POVEŽI STUPCE UPISOM JEDNOGA SLOVA I JEDNOGA BROJA NA SVAKU CRTU ISPRED IMENA DRŽAVE.

2

11. Navedene države poveži s pripadajućim službenim jezikom i vjerskom skupinom kojoj pripada većina njihova stanovništva.

_____ Brazil

1 arapski jezik

A katolici

_____ Alžir

2 francuski jezik

B protestanti

3 portugalski jezik

C suniti

4 španjolski jezik

D šijiti

POZORNO PROMOTRI FOTOGRAFIJE I RIJEŠI SLJEDEĆA DVA ZADATKA.

12. Na crtu iza broja upiši nazive pojedinih etapa urbanizacije prikazanih na fotografijama.

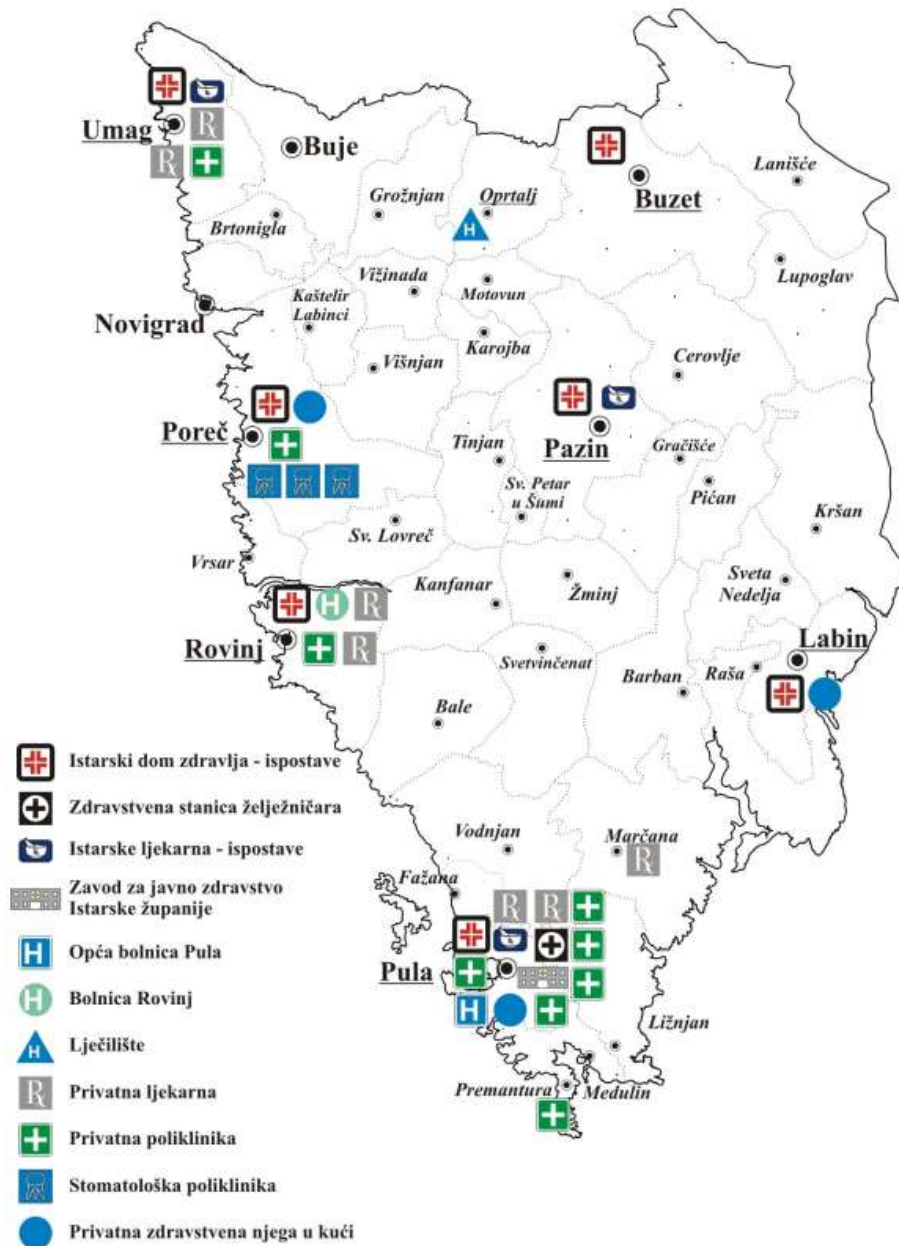
1 _____

2 _____

13. U kojemu se smjeru (ishodište – odredište) odvijaju suvremene unutarnje migracije u gradu na fotografiji 2? _____

POZORNO PROMOTRI PRILOŽENU KARTU I RIJEŠI SLJEDEĆA ČETIRI ZADATKA.

1

14. Najviši stupanj centraliteta u Istarskoj županiji ima naselje čije je ime _____.

1

15. Isti stupanj centraliteta dijelit će Labin, Umag i naselja čija su imena _____.

1

16. Koje je ime najbližega grada sa statusom makroregionalnoga centra? _____

1

17. Tinjan i Sveti Petar u Šumi naselja su najnižega stupnja centraliteta. Taj stupanj centraliteta nazivamo _____.

POZORNO PROMOTRI PRILOŽENU KARTU I TABLICU TE RIJEŠI SLJEDEĆIH PET ZADATAKA.

*veličina kruga simbolizira veličinu prihoda tvrtka navedenih u tablici

Poredak	Ime tvrtke	Država	Prihod (u milijunima USD) 2022. god.
1.	Walmart	SAD	572 754
2.	Amazon	SAD	469 822
3.	State Grid	Kina	460 616
4.	China National Petroleum	Kina	411 692
5.	Sinopec Group	Kina	401 313
6.	Saudi Aramco	Saudijska Arabija	400 399
7.	Apple	SAD	365 817
8.	Volkswagen	Njemačka	295 819
9.	China State Construction Engineering	Kina	293 712
10.	CVS Health	SAD	292 111

1

18. Ime je države s najvećim ostvarenim prihodom od domaćih multinacionalnih tvrtka

_____.

1

19. Među ovih 10 najzastupljenijih multinacionalnih tvrtka najviše je onih koje svoje prihode ostvaruju u sektoru gospodarskih djelatnosti čiji je naziv _____ sektor.

1

20. Označi najveću multinacionalnu tvrtku prema veličina prihoda tako da iz tablice u odgovarajući krug na karti prepíšeš pripadajuće mjesto u poretku (redni broj).

1

21. Označi kontinent s najmanje multinacionalnih tvrtka među navedenima u tablici tako da iz tablice u odgovarajući krug na karti prepíšeš pripadajuće mjesto u poretku (redni broj).

- 1 22. Zaokruži slovo ispred tvrdnje koja se ne odnosi na multinacionalne tvrtke.
- a) Njihova prisutnost ubrzava gospodarski razvoj slabije razvijenih država.
  - b) Imaju utjecaj na rastuću nejednakost i klimatske promjene.
  - c) Prve multinacionalne tvrtke pojavljuju se početkom 20. stoljeća u SAD-u.
  - d) Vrijednost je nekih multinacionalnih tvrtka jednaka vrijednosti BDP-a nekih država (usporedi, primjerice, Walmart i Švedsku) ili veća od nje.

POZORNO PROMOTRI PRILOŽENE DIJAGrame GOSPODARSKE STRUKTURE STANOVNIŠTVA TE RIJEŠI SLJEDEĆA ČETIRI ZADATKA.

- 2 23. Na crte iza slova upiši pripadajuće ime/naziv prostora na koji se odnosi dijagram: Čad, svijet, Singapur, DNR Koreja.

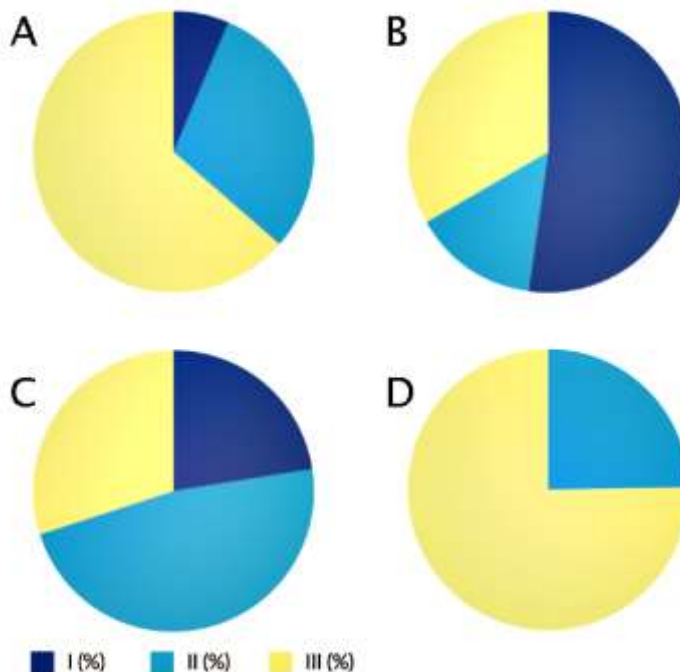
A _____
B _____
C _____
D _____

- 1 24. Kojim su slovima označeni dijagrami koji prikazuju uslužni tip društva?

_____

- 1 25. Tip društva prema gospodarskoj strukturi stanovništva prikazan na dijagramu koji se odnosi na DNR Koreju nazivamo _____.

- 1 26. Kojim je slovom označen dijagram države koju prema gospodarskoj strukturi stanovništva smatramo gospodarski najrazvijenijom? _____

POZORNO PROMOTRI PRILOŽENI DIJAGRAM I RIJEŠI SLJEDEĆA DVA ZADATKA.

Na dijagramu je prikazana ukupna vrijednost svjetske trgovine iskazana udjelom u ukupnome svjetskom BDP-u (%). Svaka je linija na dijagramu označena nazivom izvora podataka.

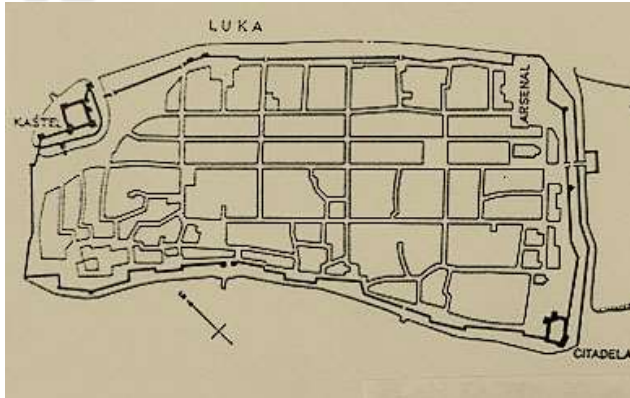
1 27. Proces koji je prouzročio opći uzlet međunarodne trgovine prikazan na dijagramu nazivamo _____.

1 28. Razvoj je i posebno tehnički napredak koje gospodarske djelatnosti tercijarnoga sektora omogućio prvotni uzlet međunarodne trgovine prikazan linijama plave boje?
_____

POZORNO PROMOTRI PRILOŽENE TLOCRTNE GRADOVA I RIJEŠI SLJEDEĆA DVA ZADATKA.

A

B

- 29.** Prema prikazanome tlocrtu, s obzirom na razdoblje nastanka, stara jezgra grada označena slovom **A** tipičan je primjer _____ grada. Prema tlocrtu stara jezgra grada označena slovom **B** primjer je _____ grada.
- 30.** Prostor oko Gradeca (tlocrt označen slovom **B**) u 17. stoljeću naseljavalo je oko 840 obitelji. To naselje izvan zidina nazivamo _____ Gradeca.

POZORNO PROMOTRI SATELITSKU SNIMKU I RIJEŠI SLJEDEĆA DVA ZADATKA.

Preuzeto s Google Maps servisa

☐ **31.** Znakom X označen je tradicionalni središnji dio orijentalnoga tipa grada. Naziv je toga tradicionalnog dijela grada _____.

☐ **32.** Prema stanju na priloženoj snimci zaokruži točnu riječ u sljedećoj tvrdnji.

Grad prikazan na snimci ima **homogenu** / **dvojnu** / **trojnu** strukturu.

U SLJEDEĆEM ZADATKU DVA SU TOČNA ODGOVORA. ZAOKRUŽI SLOVA ISPRED TOČNIH ODGOVORA.

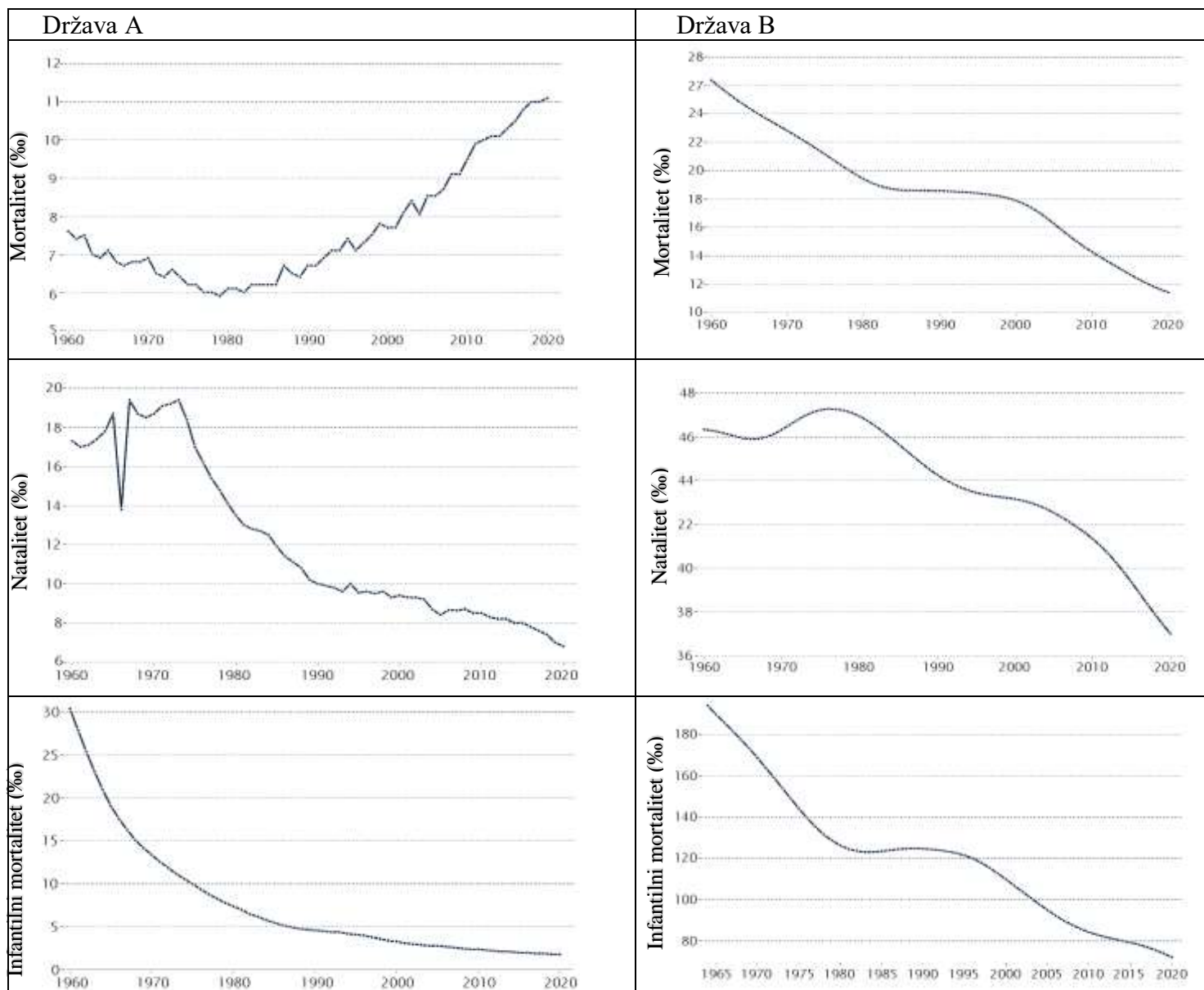
☐ **33.** Koji od navedenih gradova zajedno čine dvojno regionalno središte?
a) Duga Resa   b) Karlovac   c) Samobor   d) Vinkovci   e) Vukovar   f) Zaprešić

U SLJEDEĆA DVA ZADATKA JEDAN JE TOČAN ODGOVOR. ZAOKRUŽI SLOVO ISPRED TOČNOGA ODGOVORA.

☐ **34.** Koji je grad u vrijeme nastanka imao primarno vojnu funkciju?
a) Biograd na Moru   b) Križevci   c) Ogulin   d) Pula   e) Trogir

☐ **35.** Kako nazivamo područja nekontrolirano nastalih stambenih naselja u kojima žive najsiromašniji stanovnici Argentine?
a) barrios   b) bustees   c) favelas   d) bidonville

POZORNO PROMOTRI PRILOŽENE DIJAGRAME I RIJEŠI SLJEDEĆIH PET ZADATAKA.

- 1 36. Kojim je slovom označen stupac s dijagramima države koja bi trebala provoditi pronatalitetnu politiku? ____
- 1 37. Kojim je slovom označen stupac s dijagramima države sa slabije razvijenim zdravstvom? ____
- 1 38. Kojim je slovom označen stupac s dijagramima razvijenije države? ____
- 1 39. Kojim je slovom označen stupac s dijagramima države koja nije završila sve etape demografske tranzicije? ____
- 1 40. Kojim je slovom označen stupac s dijagramima države koja bilježi prirodni pad? ____

POZORNO PROMOTRI TABLICU I RIJEŠI SLJEDEĆA TRI ZADATKA.

Rang	Ime grada	Broj stanovnika	Ime grada	Broj stanovnika	Ime grada	Broj stanovnika
1	Beograd	1 350 000	Ljubljana	280 000	Zagreb	770 000
2	Novi Sad	278 000	Maribor	95 000	Split	160 000
3	Niš	260 000	Celje	38 000	Rijeka	108 000
4	Kragujevac	151 000	Kranj	37 000	Osijek	97 000
5	Kraljevo	125 000	Koper	26 000	Zadar	71 000

- 3 41. Prema podacima iz tablice izračunaj na jednu decimalu indeks urbane primarnosti za sve tri države. Odgovore upiši na crte iza imena država.

Srbija: _____ Slovenija: _____ Hrvatska: _____

Prostor za računanje

- 1 42. Prema izračunanim podacima indeksa urbane primarnosti najnepovoljnije pokazatelje ima država čije je ime _____.

- 1 43. Koliko bi stanovnika trebao imati Maribor prema pravilu reda veličine gradova?
_____

Prostor za računanje